	Комунальний заклад «КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» Дніпропетровської обласної ради» **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**«Громадське здоров'я та громадське медсестринство»**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство (спеціалізація І5.01 Медсестринство)
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова дисципліна (ВК9)
Форма навчання	Денна
Рік навчання / семестр	ІІІ курс / ___ семестр
Кількість кредитів ЄКТС / обсяг	3 кредити ЄКТС / 90 год (лекції – 8, практичні заняття – 36, самостійна робота – 46)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік (відповідно до навчального плану)
Викладач	_____
E-mail	_____
Консультації	_____
Анотація до курсу	Вибірковий освітній компонент «Громадське здоров'я та громадське медсестринство» належить до циклу професійної підготовки та формує спеціальні (фахові) компетентності. Він знайомить здобувачів освіти із системою громадського здоров'я в Україні, показниками здоров'я населення, епідеміологічними методами, громадським медсестринством і патронажною роботою, профілактикою неінфекційних захворювань, імунопрофілактикою та санітарною освітою. Курс враховує чинне законодавство у сфері громадського здоров'я, зміни до Календаря профілактичних щеплень з 01.01.2026 та завдання сестри медичної щодо забезпечення готовності громади до надзвичайних ситуацій і дій в умовах воєнного стану.
Мета та завдання курсу	**Мета:** формування у здобувачів освіти знань і вмінь щодо оцінювання здоров'я населення та потреб громади, планування й проведення профілактичних заходів, імунопрофілактики, санітарної освіти, патронажної роботи та участі в забезпеченні громадського здоров'я в надзвичайних ситуаціях. **Завдання:**

	– ознайомити із системою громадського здоров'я в Україні та її нормативною базою; – навчити розраховувати й аналізувати показники здоров'я населення та оцінювати потреби громади; – сформувати вміння проводити скринінгові обстеження, профілактичне консультування та вакцинацію за календарем щеплень; – навчити організовувати патронаж і санітарно-освітні заходи; – підготувати до дій у надзвичайних ситуаціях і в умовах воєнного стану. Обов'язковим завданням є формування компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» (2026) для вибіркової компоненти ВК9 відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності «Медсестринство». **Загальні компетентності (ЗК):** ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність до національного спротиву. **Спеціальні компетентності (СК):** СК1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

	СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.
Програмні результати навчання	РН2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленим нормативно-правовими документами. РН5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

	РН9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації. РН15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. РН16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН20. Демонструвати готовність до національного спротиву, діяти відповідально та злагоджено в умовах загроз, надзвичайних і кризових ситуацій, застосовувати навички особистої та колективної безпеки, домедичної допомоги та взаємодії відповідно до законодавства України.

Зміст курсу
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	**Тема**	**Кількість годин**	
		Лекції	**Сам. роб.**
1.	Громадське здоров'я як наука і практика. Детермінанти здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Система громадського здоров'я в Україні.	2	2
2.	Здоров'я населення та методи його оцінювання: демографічні показники, захворюваність, інвалідність, фізичний розвиток. Епідеміологічний нагляд.	2	4
3.	Громадське медсестринство: сутність, функції, моделі. Сестра медична в команді первинної медичної допомоги, патронажна робота, сімейно-орієнтований підхід.	2	4
4.	Профілактика захворювань і зміцнення здоров'я: рівні профілактики, скринінги, профілактика неінфекційних захворювань, імунопрофілактика інфекційних хвороб.	2	4

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
	Санітарна освіта та формування здорового способу життя населення.		2
	Громадське здоров'я в надзвичайних ситуаціях і в умовах воєнного стану.		2
	Історія розвитку громадського здоров'я. Міжнародна співпраця (ВООЗ). Цілі сталого розвитку у сфері здоров'я.		2
	Соціальні детермінанти та нерівності в здоров'ї. Вразливі групи населення: внутрішньо переміщені особи, ветерани, люди з інвалідністю.		2
	Профілактика ВІЛ-інфекції, туберкульозу та вірусних гепатитів у громаді.		4
	Гігієна довкілля та здоров'я: питна вода, атмосферне повітря, харчова безпека.		2
	Психічне здоров'я громади. Профілактика залежностей.		2
	Здоров'я людей похилого віку: активне довголіття, профілактика падінь.		2
	Цифрові технології в громадському здоров'ї: електронна система охорони здоров'я, телемедицина, електронний облік щеплень.		2
	Комунікація ризиків для здоров'я та протидія медичній дезінформації.		2
	Фізична активність і здорове харчування: рекомендації для різних вікових груп.		2
	Індивідуальне завдання: проєкт освітнього заходу для громади (пам'ятка, санітарний бюлетень, бесіда) або оцінювання потреб громади у сфері здоров'я.		4
	Підготовка до диференційованого заліку.		4
	Разом	**8**	**46**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
1.	Система громадського здоров'я в Україні: нормативна база, структура (Центр громадського здоров'я, центри контролю та профілактики хвороб), основні оперативні функції.	4
2.	Медична статистика та показники здоров'я населення: розрахунок і аналіз демографічних показників, захворюваності, інвалідності.	4
3.	Епідеміологічні методи в громадському здоров'ї. Оцінювання потреб громади у сфері здоров'я, анкетування населення.	4

№ з/п	Тема	Години
4.	Громадське медсестринство. Патронаж новонароджених, вагітних, людей похилого віку та осіб з інвалідністю. Медсестринська оцінка сім'ї.	4
5.	Охорона репродуктивного здоров'я, здоров'я матері та дитини. Планування сім'ї. Здоров'я дітей і підлітків, шкільне медсестринство.	4
6.	Профілактика неінфекційних захворювань: чинники ризику, скринінгові обстеження (артеріальний тиск, індекс маси тіла, глюкоза крові), оцінювання серцево-судинного ризику, коротке профілактичне консультування.	4
7.	Імунопрофілактика: календар профілактичних щеплень, холодовий ланцюг, техніка вакцинації, несприятливі події після імунізації, невідкладна допомога при анафілаксії, комунікація щодо вакцинації.	4
8.	Санітарна освіта та зміцнення здоров'я: методи і засоби, розроблення та проведення освітнього заходу для населення. Психічне здоров'я громади.	4
9.	Громадське здоров'я в надзвичайних ситуаціях і в умовах воєнного стану: протиепідемічні заходи, психосоціальна підтримка, готовність громади. Диференційований залік.	4
	Разом	**36**

Пререквізити	«Основи медсестринства», «Мікробіологія з вірусологією та основами імунології», «Медсестринство в інфектології, інфекційний контроль», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в акушерстві», «Медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї», «Основи національного спротиву».
Кореквізити	«Медсестринство у внутрішній медицині», «Екстрена та невідкладна медична допомога з основами інтенсивної терапії».
Постреквізити	«Переддипломна практика», атестація здобувачів (єдиний державний кваліфікаційний іспит).
Методи навчання	Навчання здійснюється на засадах студентоцентрованого підходу із застосуванням тренінгової, симуляційної, цифрової, проєктної технологій, «case study» та міждисциплінарного навчання; методів – проблемного, дослідницького, ситуаційного, тренінгу, ділової та рольової гри, самонавчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції з мультимедійним супроводом. Практичні заняття передбачають розрахункові завдання з медичної статистики, анкетування, рольові ігри (патронаж, консультування з планування сім'ї, профілактичне консультування, розмова з батьками щодо вакцинації), відпрацювання навичок на манекенах, проєктну роботу зі створення санітарно-освітніх матеріалів.

	Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної літератури, нормативних документів і офіційних інформаційних ресурсів, виконання тестових і ситуаційних завдань, підготовку схем, таблиць, пам'яток та індивідуального завдання. За потреби навчання проводиться у змішаному форматі з використанням віртуального навчального середовища коледжу.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль (зокрема в комп'ютерній програмі «Колоквіум»); демонстрація практичних навичок за алгоритмами та чек-листами; розв'язання ситуаційних задач; оцінювання рольових ігор і роботи в малих групах; захист індивідуального завдання; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	Поточний, тематичний і підсумковий контроль (диференційований залік) відповідно до навчального плану; самоконтроль.

Перелік практичних навичок та умінь

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні:

знати:

- функції та структуру системи громадського здоров'я в Україні, чинне законодавство у цій сфері;
- детермінанти здоров'я та показники здоров'я населення;
- основи епідеміологічного нагляду та скринінгу;
- сутність, функції та моделі громадського медсестринства;
- чинники ризику неінфекційних захворювань і рівні профілактики;
- Календар профілактичних щеплень в Україні та вимоги холодового ланцюга;
- методи і засоби санітарної освіти;
- завдання громадського здоров'я в надзвичайних ситуаціях і в умовах воєнного стану.

вміти:

- розраховувати й аналізувати демографічні показники, показники захворюваності та поширеності;
- оцінювати потреби громади у сфері здоров'я, проводити анкетування;
- проводити патронаж новонародженого, вагітної, людини похилого віку; оцінювати сім'ю;
- консультувати з питань репродуктивного здоров'я та планування сім'ї;
- проводити скринінгові обстеження та коротке профілактичне консультування;
- виконувати вакцинацію (на манекені), документувати щеплення, надавати допомогу при анафілаксії;
- розробляти санітарно-освітні матеріали та проводити бесіди з населенням;
- надавати домедичну та першу психологічну допомогу.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Дайте визначення громадського здоров'я, назвіть його мету та завдання.
2. Охарактеризуйте детермінанти здоров'я.
3. Назвіть основні оперативні функції громадського здоров'я.
4. Опишіть структуру системи громадського здоров'я в Україні.
5. Розкрийте основні положення Закону України «Про систему громадського здоров'я».
6. Визначте роль сестри медичної в системі громадського здоров'я.

7. Назвіть групи показників здоров’я населення та джерела медико-статистичної інформації.
8. Поясніть методику розрахунку показників народжуваності, смертності та природного приросту.
9. Розмежуйте поняття захворюваності та поширеності.
10. Охарактеризуйте інвалідність і фізичний розвиток як показники здоров’я.
11. Поясніть зміст епідеміологічного нагляду та основних епідеміологічних методів.
12. Опишіть принципи організації скринінгових програм.
13. Опишіть етапи оцінювання потреб громади у сфері здоров’я.
14. Розкрийте сутність, функції та моделі громадського медсестринства.
15. Визначте функції сестри медичної в команді первинної медичної допомоги.
16. Опишіть зміст патронажу новонародженого.
17. Опишіть зміст допологового патронажу вагітної.
18. Охарактеризуйте патронаж людей похилого віку та осіб з інвалідністю.
19. Поясніть, як проводиться медсестринська оцінка сім’ї.
20. Назвіть заходи охорони репродуктивного здоров’я та принципи консультування з планування сім’ї.
21. Визначте функції шкільної сестри медичної.
22. Охарактеризуйте рівні профілактики.
23. Назвіть основні неінфекційні захворювання та їх чинники ризику.
24. Опишіть скринінгові обстеження: вимірювання артеріального тиску, індексу маси тіла, глюкози крові.
25. Поясніть, як оцінюють серцево-судинний ризик і проводять коротке профілактичне консультування.
26. Охарактеризуйте Календар профілактичних щеплень в Україні та зміни з 01.01.2026.
27. Поясніть вимоги холодового ланцюга.
28. Опишіть техніку вакцинації та документування щеплень.
29. Назвіть несприятливі події після імунізації; складіть алгоритм допомоги при анафілаксії.
30. Поясніть принципи комунікації з батьками, які мають сумніви щодо вакцинації.
31. Назвіть методи і засоби санітарної освіти.
32. Розкрийте складові здорового способу життя.
33. Охарактеризуйте заходи збереження психічного здоров’я громади та профілактики залежностей.
34. Опишіть профілактику ВІЛ-інфекції, туберкульозу та вірусних гепатитів у громаді.
35. Поясніть вплив довкілля на здоров’я населення.
36. Охарактеризуйте соціальні детермінанти та нерівності в здоров’ї, вразливі групи населення.
37. Назвіть цифрові технології, що використовуються в громадському здоров’ї.
38. Поясніть принципи комунікації ризиків і протидії медичній дезінформації.
39. Визначте завдання громадського здоров’я в надзвичайних ситуаціях і в умовах воєнного стану.
40. Опишіть принципи психосоціальної підтримки та першої психологічної допомоги.

Політика курсу

Опанування освітнього компонента «Громадське здоров’я та громадське медсестринство» передбачає активну участь в освітньому процесі. Здобувач освіти зобов’язаний відвідувати лекційні та практичні заняття в повному обсязі, виконувати самостійну роботу та індивідуальне завдання у встановлені терміни.

Жодна форма порушення академічної доброчесності не допускається. Роботи здобувачів освіти мають бути результатом їхньої самостійної діяльності; під час тестування та

письмових контрольних робіт користування сторонніми джерелами заборонено. Явні ознаки академічної недоброчесності є підставою для незарахування роботи.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з графіком відпрацювань і консультацій та внутрішніми нормативними документами коледжу. Під час практичних занять обов'язковим є дотримання правил охорони праці, інфекційної безпеки та використання засобів індивідуального захисту. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві, професійній етиці та деонтології.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Громадське здоров'я та громадське медсестринство» за ОПП «Сестринська справа» освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність розрахунків і виконання практичних навичок згідно з алгоритмами, якість розроблених санітарно-освітніх матеріалів, комунікативні вміння, дотримання правил етики та деонтології.

Підсумковий контроль – диференційований залік, який проводиться на останньому практичному занятті й включає тестування в програмі «Колоквіум», демонстрацію практичної навички та розв'язання ситуаційної задачі. Допуск до заліку: відпрацьовані пропущені заняття, захищене індивідуальне завдання, позитивні поточні оцінки. Повторне оцінювання та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів коледжу.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості компетентностей здійснюються за національною 4-бальною шкалою.
«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно з алгоритмом та аналіз результатів.
«4» (добре) – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно з алгоритмом; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.
«3» (задовільно) – базові знання; виконання практичних завдань згідно з алгоритмом із частковою допомогою викладача; наявність окремих незначних помилок.
«2» (незадовільно) – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно з алгоритмом; суттєві помилки; мінімальні результати навчання не досягнуті.
Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

Основні:

1. Грузєва Т. С., Гречишкіна Н. В. Громадське здоров'я: навчальний посібник. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
2. Касевич Н. М., Петряшев І. О., Сліпченко В. В. та ін. Сестринська справа: підручник / за ред. В. І. Литвиненка. 3-тє вид. Київ: Медицина, 2017. 816 с.

Допоміжні:

1. Грузєва Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. та ін. Біостатистика: підручник / за заг. ред. Т. С. Грузєвої. Вінниця: Нова Книга, 2020. 384 с.
2. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / за ред. В. І. Литвиненка. 7-ме вид. Київ: Медицина, 2017. 424 с.

Нормативно-правові джерела:

1. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX.
2. Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів: наказ МОЗ України від 16.09.2011 № 595 (зі змінами до Календаря профілактичних щеплень, внесеними наказом МОЗ України від 05.03.2025 № 396, чинними з 01.01.2026).

Інтернет-ресурси:

1. ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України». URL: https://phc.org.ua
2. Міністерство охорони здоров'я України. URL: https://moz.gov.ua
3. Законодавство України (офіційний вебпортал Верховної Ради України). URL: https://zakon.rada.gov.ua
4. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін
Протокол № _1___ від «__3__» __вересня___ 2026 р.
Голова ЦК _____ / Незнамова Вікторія/
(підпис) (прізвище, ім'я)